

TOM BOAΦ

Ο ΓΑΛΛΟΣ ΣΚΗΝΟΘΕΤΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΒΙΩΝΕΙ ΤΟ ΜΥΘΟ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΛΛΑΣ ΕΞΗΓΕΙ ΓΙΑΤΙ Η ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΣΟΠΡΑΝΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΑΣΤΕΙΡΕΥΤΗ ΠΗΓΗ ΕΜΠΝΕΥΣΗΣ

ΕΡΑΚΛΙ, ΖΙΒΑΓΚΟ ΚΑΙ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ, IMPERO UOMO SARTORIALE.

Δηλώνει ότι ως σκηνοθέτης στόχος του είναι να κάνει όμορφα πράγματα με όμορφους ανθρώπους. Κι ένα από τα όμορφοτερα πράγματα που έχει κάνει ο Τομ Βολφ είναι η ενασχόλησή του με τη Μαρία Κάλλας μέσα από μία ταινία, ένα βιβλίο, μία παράσταση και δύο projects στο Παρίσι και στην Αθήνα για τη ζωή της κορυφαίας υψιφώνου.

Τα τελευταία δέκα χρόνια η Μαρία Κάλλας είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής σας. Τι σημαίνει για σας η Μαρία Κάλλας;

Κατ' αρχάς, ήταν μια σπουδαία καλλιτέχνης που άγγιξε την τελειότητα. Έφερε την όπερα, την οποία υπηρέτησε με αφοσίωση, στο υψηλότερο επίπεδο, την πήξε πιο ψηλά από οποιαδήποτε άλλη τραγουδίστρια. Όμως, πίσω από τη σπουδαία καλλιτέχνη, η Μαρία Κάλλας ήταν ταπεινή και υπηρέτης της μουσικής, της τέχνης της. Φυσικά, ήταν και γυναίκα, στις φλέβες της οποίας κυλούσε ελληνικό αίμα, όπως συνηθίζει να λέει, που δεν είχε εύκολη ζωή. Μια γυναίκα που έφτασε στα άκρα, τόσο στην καριέρα της όσο και στην προσωπική της ζωή. Εκείνα που μας άφησε ως κληρονομιά είναι η απίστευτη μουσική και καριέρα της και, επίσης, το παράδειγμα του πώς έζησε τη ζωή της ως ελεύθερη γυναίκα. Υπήρξε έμπνευση για πολλές γυναίκες αλλά και για πολλούς ανθρώπους γενικότερα χάρη στην τελειότητα με την οποία προσέγγισε την τέχνη της. Μεταξύ αυτών που επηρέασε είμαι κι εγώ καθώς επιθυμώ να κάνω μόνο σπουδαία πράγματα στη δουλειά μου ακολουθώντας το παράδειγμά της.

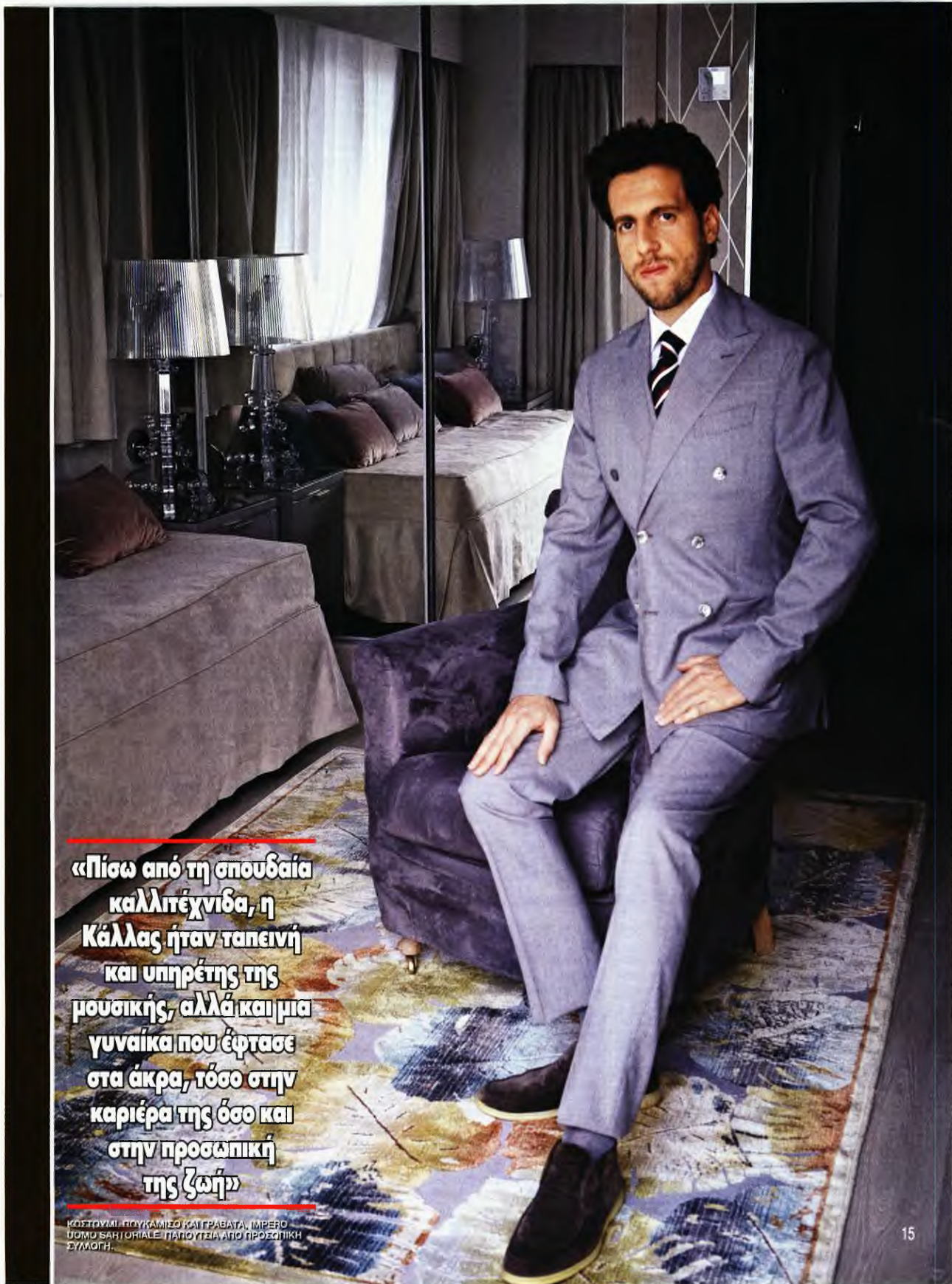
Δεν υπήρξε όμως ευτυχομένη.

Γνωρίζετε πολλούς ανθρώπους που είναι απόλυτα ευτυχομένοι ή απόλυτα δυστυχομένοι; Όλοι στη ζωή μας έχουμε στιγμές ευτυχίας και στιγμές δυστυχίας. Άρα, το ερώτημα είναι αν είχε περισσότερες ευτυχισμένες ή περισσότερες δυστυχισμένες στιγμές.

Εσείς τι πιστεύετε;

Ότι είχε και από τις δύο. Δεν μου αρέσει καθόλου η σκέψη του ότι την παρουσίαζαν ως μια δυστυχισμένη γυναίκα γιατί δεν ήταν. Ήταν πολύ ικανή για την ευτυχία και νομίζω ότι έζησε πολλά ευτυχισμένα χρόνια. Η αλήθεια είναι ότι δεν είχε όμορφη παιδική ηλικία, αλλά ήταν ευτυχισμένη στο ξεκίνημα της καριέρας της και στην αρχή του γάμου της, μέχρι που βεβαίως ξεκίνησαν τα προβλήματα. Ήταν επίσης πολύ χαρούμενη στα πρώτα χρόνια της σχέσης της με τον Ωνάση. Η σχέση τους την έκανε πολύ ευτυχισμένη και πολύ δυστυχισμένη σε διαφορετικές χρονικές στιγμές.

Πιστεύετε ότι ο γάμος του Αριστοτέλη Ωνάση με την Τζάκι Κένεντι ήταν η αφορμή να παρατηθεί από τη ζωή η Μαρία Κάλλας;

**«Πίσω από τη σπουδαία
καλλιτέχνηδα, η
Κάλλας ήταν ταπεινή
και υπηρέτης της
μουσικής, αλλά και μια
γυναίκα που έφτασε
στα άκρα, τόσο στην
καριέρα της όσο και
στην προσωπική
της ζωή»**

ΚΟΣΤΟΥΜΙ: ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ ΚΑΙ ΓΡΑΒΑΤΑ, ΙΜΠΕΡΟ
ΠΟΜΟ SANTIQUALE ΠΑΠΟΥΤΙΑ ΑΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΣΥΛΛΟΓΗ.

ΖΙΒΑΓΚΟ ΚΑΙ ΚΟΤΛΕ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ, ΙΜΠΕΡΟ ΠΟΜΟ SARTORIALE F. ΠΑΠΟΥΤΕΙΑ ΑΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ.

«Δεν μου αρέσει καθόλου η σκέψη του ότι την παρουσίαζαν ως μια δυστυχημένη γυναίκα γιατί δεν ήταν. Ήταν πολύ ικανή για την ευτυχία και νομίζω ότι έζησε πολλά ευτυχημένα χρόνια»

θηκα πως είχα επλεγεί για να φέρο σε πέρας αυτή την αποστολή, αυτόν το στόχο. Ένωσα πως, από όλα τα βιβλία που είχαν γραφτεί για τη ζωή της, αυτό είναι το μοναδικό που είναι σαν να γράφτηκε από εκείνη.

Σκηνοθετήσατε και την παράσταση «Μαρία Κάλλας: Επιστολές και αναμνήσεις» με πρωταγωνίστρια τη Μόνικα Μπελούτσι. Πιστεύετε πως υπάρχουν κοινά χαρακτηριστικά ανάμεσα στις δύο γυναίκες;

Ναι, υπάρχουν. Είναι και οι δύο γυναίκες με μεσογειακή καταγωγή και έχουν κάνει διεθνή καριέρα, προσπαθώντας ταυτόχρονα να κρατήσουν την προσωπική τους ζωή μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας – όχι πάντα με επιτυχία. Επίσης, η Μόνικα ήταν εκείνη που θα μπορούσε να καταλάβει τη σύνδεση ανάμεσα στο να είσαι γυναίκα και το να είσαι καλλιτέχνης τέτοιου βεληνεούς και πόσο δύσκολο είναι να συνδυάσεις αυτά τα δύο. Από την πρώτη στιγμή της συνεργασίας μας, αντιλήφθηκα ότι μπορούσε να συνδεθεί με την Κάλλας, να τη νιώσει. Κι αυτό που κατάφερε πάνω στη σκηνή η Ιταλίδα σταρ είναι να γίνει η φωνή της Μαρίας στο κοινό.

Τώρα ετοιμάζετε ένα μουσείο για τη Μαρία Κάλλας, το μεγαλύτερο από τα projects που την αφορούν.

Πράγματι, το ετοιμάζω και ελπίζω να λειτουργήσει στα δέκα χρόνια της επετείου από την ενασχόλησή μου με τη Μαρία Κάλλας και στα εκατό από τη γέννησή της, που θα είναι την επόμενη χρονιά.

Το μουσείο θα λειτουργήσει στο Παρίσι;

Ναι, αλλά παράλληλα προετοιμάζω πυρετώδως και το μουσείο στην Αθήνα. Ευελπιστώ ότι τα δύο projects θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά το ένα για το άλλο καθώς η Μαρία Κάλλας ήταν Ελληνίδα, αλλά επέλεξε να ζήσει και να πεθάνει στο Παρίσι. Οπότε, θεωρώ ότι οι δύο πόλεις συνδέονται στενά. Το project του Παρισιού ξεκίνησε για μένα το 2017, όταν μου ζητήθηκε από δικούς της ανθρώπους να δημιουργήσω ένα ίδρυμα που θα διαφυλάξει την καλλιτεχνική κληρονομιά της. Έτσι, έγινε το Callas Foundation, το οποίο είναι το δεύτερο ίδρυμα που την αφορά. Το πρώτο ιδρύθηκε μετά το θάνατό της από μια Ελληνίδα που σέβομαι απεριόριστα, τη Βάσω Δεβετζή. Το project του 2017 υλοποιήθηκε με την αρωγή ανθρώπων που βρίσκονταν δίπλα στην Κάλλας, την πιστή οικονόμο της, Μπρούνα Λούπολι, και τον μπάντερ της, Φερνάντο Μετασάντι.

Όχι, δεν το πιστεύω. Πιστεύω ότι ήταν μέρος του κουτσομπολιού που κυκλοφορούσε εκείνη την περίοδο. Θεωρώ ότι η αλήθεια ήταν πολύ διαφορετική. Αυτό προσπαθώ να παρουσιάσω μέσα από το βιβλίο μου (σ.σ. «Μαρία Κάλλας: Γράμματα και αναμνήσεις») και την ταινία-ντοκιμαντέρ μου (σ.σ. «Maria by Callas»). Μέσα από αυτές τις δύο δουλειές μου θέλω να εκθέσω μια διαφορετική ιστορία, που είναι στην πραγματικότητα πιο κοντά στην αλήθεια από τα κουτσομπολιά. Η σχέση της Κάλλας με τον Ωνάση συνεχίστηκε και μετά το γάμο του με την Κένεντι. Έμειναν ο ένας στο πλευρό του άλλου μέχρι το τέλος της ζωής του, ενώ εκείνη έφυγε ενάμιση χρόνο μετά. Φυσικά και καταρρακώθηκε όταν ο αγαπημένος της παντρεύτηκε την Τζάκι, είχε όμως και άλλα πράγματα στη ζωή της να τρέχουν και να αποτελούν πηγή χαράς για εκείνη, όπως η ταινία με τον Παζολίνι, μια

μεγάλη περιοδεία αλλά και τα masterclass της. Ο Ωνάσης επέστρεψε στη ζωή της ως στενός φίλος ή, πιθανότατα, ως κάτι περισσότερο. Η ζωή της λοιπόν συνεχίστηκε.

Πώς αποφασίσατε να γράψετε βιβλίο και να κάνετε ταινία για τη ζωή της κορυφαίας υμφοδού;

Ήθελα να κάνω την ταινία για να παρουσιάσω την Κάλλας όπως πραγματικά ήταν και όχι όπως πίστευε ο κόσμος ότι ήταν. Έτσι, δημιουργώντας ένα φιλμ που τη θέτει σε ρόλο αποκλειστικού αφηγητή της ίδιας της της διαδρομής, μέσα από σπάνιο υλικό και ορισμένες αδημοσίευτες μέχρι σήμερα συνεντεύξεις, βοήθησα τον κόσμο να καταλάβει ποια ήταν, να τη μάθει καλύτερα. Βοήθησα επίσης να γίνει κατανοητή η σύνδεση ανάμεσα στην καλλιτέχνη και τη γυναίκα, την Κάλλας και τη Μαρία. Το βιβλίο με τα γράμματα ήρθε δύο χρόνια μετά την ταινία. Αισθάν-

«Ήθελα να παρουσιάσω την Κάλλας όπως πραγματικά ήταν και όχι όπως πίστευε ο κόσμος ότι ήταν και να γίνει κατανοητή η σύνδεση ανάμεσα στην καλλιτέχνη και τη γυναίκα, την Κάλλας και τη Μαρία»

Τα «Γόρμητα και αναμνήσεις» (εκδ. Πατάκη) είναι, σύμφωνα με το συγγραφέα τους, ένα βιβλίο για την Κάλλας που μοιάζει να έχει γραφτεί από την ίδια.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟΣ, ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ ΚΑΙ ΠΟΞΕΤ, IMPERIO UOMO SARTORIALE, ΠΑΡΟΧΕΥΣΙΑ ΑΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ.

Πού θα στεγαστεί το μουσείο στο Παρίσι; Ελπίζουμε πολύ κοντά στο διαμέρισμά της. **Έχετε επισκεφθεί το μέρος όπου έζησε η Μαρία Κάλλας στην Αθήνα;** Εννοείται πως ναι! Αν και γεννήθηκε στη Νέα Υόρκη, έζησε στην Αθήνα για αρκετά χρόνια και σε όλη τη διάρκεια του πολέμου. Επέστρεψε στην Ελλάδα για να τραγουδήσει στο Ηρώδειο το 1957 και στην Επίδαυρο το 1960. Το να έρχομαι λοιπόν στην Ελλάδα είναι σαν να επισκέπτομαι το σπίτι της. Νιώθω όμως και στο Παρίσι ότι είμαι στο σπίτι της αφού έζησε εκεί για πενήντα χρόνια. **Ποια είναι η σχέση η δική σας με την Ελλάδα; Πώς αισθάνεστε εδώ;** Έχω μια πολύ ξεχωριστή σχέση με τους Έλληνες. Την πρώτη φορά που ήρθα στη χώρα σας, το 2016, για να προετοιμάσω την ταινία, ήμουν τυχερός γιατί γνώρισα κάποιους στενούς φίλους της Κάλλας που με βοήθησαν πολύ. Στη συνέχεια, ήρθα ξανά το 2018 για να παρουσιάσω το φιλμ, το οποίο έτυχε θερμής αποδοχής. Αισθάνθηκα μεγάλη τιμή από τον τρόπο με τον οποίο οι Έλληνες αγκάλιασαν τη δουλειά μου. Επέστρεψα τον Σεπτέμβριο με τη Μόνικα στο Ηρώδειο, όπου πάλι ένιωσα μεγάλη τιμή από την υποδοχή του κό-

σμου. Η Αθήνα, όπως και οι Έλληνες καλλιτέχνες, είναι για μένα πηγή μεγάλης έμπνευσης. Εκτός από τα projects για την Κάλλας, λοιπόν, που αποτελούν προτεραιότητα, ελπίζω να επιτύχω κι άλλα με σημαντικούς Έλληνες καλλιτέχνες. Είναι πολύ νωρίς όμως για να αποκαλύψω οτιδήποτε. **Θα μας πείτε δυο λόγια για τη ζωή σας;** Η ζωή μου είναι εκείνη ενός καλλιτέχνη, ολοκληρωτικά αφιερωμένη σε αυτό που κάνω για την Κάλλας και σε ό,τι άλλο ετοιμάζω. Πιστεύω ότι τώρα περισσότερο από ποτέ ο κόσμος έχει ανάγκη από ομορφιά και θέλω να τη μοιραστώ μαζί του μέσα από τη δουλειά μου. **Πού ζείτε;** Κυρίως στο Παρίσι, αλλά τελευταία η Αθήνα έχει γίνει δεύτερο σπίτι μου. **Ποια ήταν η πιο δύσκολη στιγμή στη ζωή σας και ποια η πιο όμορφη;** Όταν ξεκίνησα να φτιάχνω το φιλμ για τη Μαρία Κάλλας ήταν η πιο δύσκολη στιγμή μου γιατί κανείς δεν πίστευε στο εγχείρημά μου. Μου έλεγαν: «Γιατί να κάνεις μια ταινία για την Κάλλας; Ποιος νοιάζεται; Τι περισσότερο έχεις να πεις από αυτά που έχουν ήδη ειπωθεί στα βιβλία και τα ντοκιμαντέρ για τη ζωή της;». Για τρία χρόνια, λοιπόν, ήμουν μό-

νος σε αυτή την προσπάθεια και πολλές φορές σκέφτηκα να εγκαταλείψω. Είναι ένα αληθινό θαύμα που η ταινία ολοκληρώθηκε και, όταν παρουσιάστηκε για πρώτη φορά σε ένα καυτό θεατρο, δεν πίστευα στην επιτυχία της. Το κοινό έδειξε τον ενθουσιασμό του με ένα παρατεταμένο χειροκρότημα. Αυτή ήταν η πιο όμορφη στιγμή μου! **Στο Παρίσι είχε την ίδια αποδοχή;** Ναι, έκανε μάλιστα διανομή σε πενήντα χώρες. Όπως η Κάλλας θεωρούσε τον εαυτό της υπηρέτη της τέχνης, έτσι κι εγώ θεωρώ τον εαυτό μου υπηρέτη της Κάλλας. **Πώς φαντάζεστε τα επόμενα χρόνια σας;** Με περισσότερα δημιουργικά projects που θα ολοκληρώσουν το έργο μου για την Κάλλας και άλλα ωραία εγχειρήματα, όπως φιλμ, ντοκιμαντέρ και θεατρικά έργα, γιατί αυτή είναι η δουλειά μου. Είμαι σκηνοθέτης και στόχος μου είναι να κάνω όμορφα πράγματα με όμορφους ανθρώπους. **H**

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΙΤΣΑΣ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΙΩΑΝΝΑ ΤΖΕΤΖΟΥΜΗ/
CUBE DIGITAL PRODUCTIONS
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΒΟΕΡΑΚΟΣ
GROOMING: ΚΕΡΑΣΙΑ ΚΟΥΗ
ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΤΟ ST GEORGE LYCABETTUS LIFESTYLE HOTEL
(SGL GR, ΑΘΗΝΑ) ΓΙΑ ΤΗ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ